

Φωτιά στη γειτονιά μας. Θα συνεννοηθούμε;

18/Οκτ/2019 00:04

Του Νίκου Κασκαβέλη

Είχαμε συνηθίσει ως πρόσφατα να αποκαλούμε τη γειτονιά μας, τα Βαλκάνια, ως "μπαρουταποθήκη της Ευρώπης". Και δικαίως, λόγω των σκληρών και συχνών πολέμων που ξεκίνησαν εδώ και απλώθηκαν. Στην τρέχουσα συγκυρία όμως και λόγω πολλών παραγόντων που δεν είναι απλό να αναλυθούν, σχετίζονται πάντως με το ευρύτερο γεωπολιτικό παιχνίδι που έχει ανοίξει στην περιοχή, αλλά και την άφρονα και ανεργάτιστη πολιτική παραδοσιακών μεγάλων δυνάμεων, με ανησυχία βλέπουμε μια πολύ ευρύτερη ζώνη ως δυνητική πυριτιδαποθήκη. Τα όσα γίνονται τις μέρες αυτές στα σύνορα Τουρκίας-Συρίας είναι απολύτως ενδεικτικά. Η ασταθής μάλιστα συμπεριφορά αρκετών πρωταγωνιστών, με το απρόβλεπτο του Προέδρου Τραμπ και το ανεξέλεγκτο του Σουλτάνου Ερντογάν, κάνει τις προβλέψεις για την πορεία της κρίσης ιδιαίτερα επισφαλείς.

Δεν θα αναλύσουμε λεπτομερώς την πολεμική κατάσταση στη Συρία, όπου εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια μας ένα εξαιρετικά πολύπλοκο παίγνιο στρατηγικής με πολλούς παίκτες. Θα πούμε μόνο πως το παίγνιο αυτό έχει πια ξεπεράσει την συνήθη του μορφή, διά διαφόρων μέσων και διπλωματικών ελιγμών κι έχει μπει στη ζώνη του πολέμου. Τη συνέχιση δηλαδή της πολιτικής με άλλα μέσα, που έλεγε και ο Κλαούζεβιτς. Κι όταν συμβαίνει αυτό, όταν ανθρώπινες ζωές χάνονται κάθε μέρα και ο ανθρώπινος πόνος μαζί με την οργή και την απελπισία (εγγύηση και τα 2 για μακροήμερευση του προβλήματος) σωρεύονται, τότε τα πράγματα γίνονται απείρως σοβαρότερα.

Οι προεκτάσεις αυτού που συμβαίνει δεν είναι οριοθετημένες. Πέρα από την βίαιη αλλαγή συνόρων που επιχειρείται- ήδη εξαιρετικά σπάνιο στις μέρες μας- μια πρώτη και μεγάλη συνέπεια θα είναι η περαιτέρω επιβάρυνση της ήδη τραγικής κατάστασης με το προσφυγικό-μεταναστευτικό ζήτημα. Χωρίς να μπορούμε στο διαχρονικά κρίσιμο θέμα της άμυνάς μας που, αποδεδειγμένα πλέον, οφείλει να βρίσκεται σε ύψιστο επίπεδο ετοιμότητας μια και ο γείτονάς μας επιδεικνύει φαραωνική συμπεριφορά, η αντιμετώπιση των προσφυγικών ροών, αναδεικνύεται σε κεφαλαιώδες ζήτημα. Το έχουμε διαπιστώσει στα νησιά μας όλα αυτά τα χρόνια και πάλι τους τελευταίους μήνες, με τα

παιχνίδια και τους εκβιασμούς προς τη Δύση που επιχειρεί ο Ερντογάν. Η εισβολή στη Συρία θα επιτείνει μια ήδη δύσκολη κατάσταση. Η Δύση (Ε.Ε. και Η.Π.Α.) αν θέλει πραγματικά κάτι να κάνει για το θέμα, καλό είναι να αφήσει της ήπιες πολιτικές και τα λόγια και να ασχοληθεί δυναμικά. Πρώτα και κύρια με την αναστολή των πολεμικών εστιών και έπειτα με την αληθινή ανοικοδόμηση των χωρών προέλευσης. Όλα τα άλλα είναι "ασπιρίνες".

Εμείς, μέσα σε αυτό το σκηνικό, τι κάνουμε; Η χώρα μας μόλις εξέρχεται από μία παρατεταμένη κρίση που ξεπέρασε τη 10ετία. Στα χρόνια αυτά η οικονομία μας υπέστη πληγές πολέμου (σε μεγέθη). Είναι λοιπόν αντιληπτό πόση ανάγκη έχουμε από μία γενικότερη ηρεμία και κανονικότητα, μακριά από καταστάσεις ανωμαλίας. Το πρόβλημα με τις κρίσεις όμως, ιδίως τις γεωπολιτικές, είναι πως δεν ζητούν πρώτα την έγκριση των εμπλεκομένων. Απλώς προκύπτουν και δοκιμάζουν κάθε φορά το επίπεδο ετοιμότητας. Σε περίπτωση κενού, ο ισχυρότερος προελαύνει. Είναι έτσι από την εποχή του Θουκυδίδη, που πρώτος διατύπωσε τις Αρχές της Ισχύος. Οφείλουμε λοιπόν να είμαστε έτοιμοι σε όλα τα πεδία. Με σαφή γνώση των συμφερόντων μας, σφυρηλάτηση των συμμαχιών μας και συνεχή κινητικότητα.

Καιστο εσωτερικό μέτωπο; Εδώ τα πράγματα, αν και σαφή, δεν δίνουν ακόμα καθαρά αισιόδοξα σήματα. Η χώρα έχει μια νέα Κυβέρνηση, που κάνει τα πρώτα της βήματα και μια αντιπολίτευση που ακόμα ψάχνει βηματισμό. Ο τόνος της τελευταίας, ιδίως της αξιωματικής, δεν έχει υψωθεί στα επίπεδα αντιπαλότητας που είχαμε συνηθίσει για χρόνια (ίσως λόγω αμηχανίας της ήττας), όμως τελευταία βλέπουμε μια κλιμάκωση. Η συγκυρία δεν ευνοεί μια τυφλή σύγκρουση. Είδαμε τα αποτελέσματα στο παρελθόν. Και το απώτερο αλλά και το πρόσφατο. Όποτε η χώρα τελούσε υπό καθεστώς διαίρεσης, κάποια ήττα ή παραχώρηση στο διεθνές πεδίο παραμόνευε στη γωνία. Η δική μας ομόνοια, έστω συνεννόηση στα βασικά, αποτέλεσε πάντοτε την πρώτη εγγύηση για εξωτερική σταθερότητα.

Είναι σαφές πως δεν μιλάμε εδώ για γενική σύμπτωση. Η αντιπολίτευση έχει το δικό της θεσμικό ρόλο και οφείλει να τον διαδραματίσει στη Δημοκρατία. Σε βασικά, κομβικά όμως θέματα, ιδίως όταν η γειτονιά μυρίζει "μπαρούτι", η συνεννόηση είναι επιβεβλημένη. Υπάρχουν οι αφορμές που κάτι τέτοιο θα μπορούσε να επιτευχθεί και να εκπεμφθεί ως μήνυμα ενότητας. Το βλέπουμε τις μέρες αυτές πχ με το νόμο για την ψήφο των Ελλήνων του εξωτερικού. Ένα άλλο θέμα θα ήταν η εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας, που εξ ορισμού εκπροσωπεί τη χώρα στο εξωτερικό και ένα άλλο η ψήφιση του νέου Συντάγματος.

Κάθε θέμα από αυτά θα μπορούσε να αναλυθεί εκτενώς. Κοινή συνισταμένη, η κοινή λογική και το κοινό συμφέρον. Δεν είναι η ώρα για θέματα που μπορούν να έχουν προστιθέμενη αξία για τη χώρα, το κάθε κόμμα να προσπαθεί να αντλήσει μικροκομματικά οφέλη. Περιορισμένης μάλιστα αξίας. Οι Έλληνες του εξωτερικού, διαχρονικά αποτελούν προωθητική δύναμη για τη χώρα και ΟΛΕΣ οι Κυβερνήσεις προσπαθούν να αξιοποιούν τη δυναμική τους και να τους κρατούν σε επαφή με τον τόπο. Το δικαίωμα ψήφου, με τις εγγυήσεις που ζητούν τα κόμματα, μπορεί να τους κρατήσει σε δημιουργική επαφή με τη "μητέρα-πατρίδα". Η εκλογή ΠτΔ οφείλει να ενώνει και όχι να διχάζει. Γευθήκαμε τις συνέπειες από την "εργαλειοποίηση" του Συντάγματος. Καλό δεν έκανε. Ούτε στον τόπο, ούτε στα κόμματα. Δεν μάθαμε από αυτό; Τέλος, στο Σύνταγμα, όσο και αν

ψαλλιδίσαμε (με ευθύνη συγκεκριμένων) μια ριζική προσέγγιση, ακόμα υπάρχουν θέματα που μπορούμε να συμφωνήσουμε. Γιατί να μην περάσουν συναινετικά;

Η χώρα έβαλε κάποια θεμέλια σταθερότητας, με επίπονη προσπάθεια ετών και παρά τα μεγάλα λάθη και τις υπαναχωρήσεις. Τώρα, προσπαθεί και πάλι να χτίσει πάνω σε αυτά. Σε μια γειτονιά και έναν πλανήτη, που σείονται από δυνάμεις αποσταθεροποίησης. Γεωπολιτικά και οικονομικά. Μια επόμενη κρίση, θα συγκλονίσει τα θεμέλια που με κόπο σώσαμε και θα κινδυνέψει να τα σωριάσει οριστικά. Μέχρι να περάσει ο κίνδυνος, οι υπεύθυνες δυνάμεις οφείλουν να παίξουν τον εθνικό τους ρόλο και να σταθμίσουν συμπεριφορές. Όλα εκτιμώνται από τους πολίτες. Οι υπεύθυνοι θα επιβραβευτούν. Οι επιπόλαιοι και οι καιροσκόποι θα καταδικαστούν ιστορικά. Δεν είναι ώρα παιχνιδιών. Είναι ώρα ευθύνης.

* Νίκος Κασκαβέλης, Δικηγόρος (ΜΔΕ, ΜSc)

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)